

גיליון מס. 2929* ו סיוון תשפ"ו * 22 במאי 2026
כפר הנשיא * עלון פנימי

עורכת: דורית צחור dorittb1963@gmail.com

שבועות

ערב יום חמישי 21 במאי – יום שישי 22 במאי 2026

חג השבועות (המכונה במקרא גם חג הקציר או יום הביכורים) הוא חג ביהדות, השני מבין שלוש הרגלים. החג חל יום לאחר סיום ספירת העומר בת שבעת השבועות, ובלוח העברי הקבוע חל תמיד ב-ו' בסיוון. חג השבועות מצוין כיום טוב והוא אורך יום אחד בארץ ישראל ויומיים בחוץ לארץ. בתורה מתואר חג השבועות כחג "בכורי קציר חטים", ומקריבים בו את שתי הלחם. במקומות נוספים הוא מכונה גם "יום הביכורים", בשל היותו היום הראשון בתקופת הבאת הביכורים לבית המקדש, שנמשכה עד סוכות.

תינוקות שבועות

כפר הנשיא 2025-2026 תשפ"ו

תום
14.7.25

בנם של שחר דזאק ואשר ראובניוב
אח לאדם
נכד לויטה ראובנוב

יובל
30.5.25

בנם של נטשה ורביב
נכד לג'יין ופלאו
נין לבת שבע מרקוסון

התייעצנו עם אדם (האח) איזה שם לבחור והוא
ביקש תום או ג'רי....

שיר
29.8.25

בתם של עדי ויהודה יזרעאלי
אחות לפלג רחזה

עברי
1.8.25

בנם של שירה שטיינר ויונתם בריסקין
נכד לארי וגלעד שטיינר

עברי שלנו ממשיך את השושלת – לחיים
גדולות, עיניים כחולות, הילד הכי מתוק, מצחיק
וחיכן שיכולנו לבקש.

אלה
31.8.25

בתם של דני (פרנק) וגל כהן
אחות ליהלי ורוקי
נכדה לאילנה ורפי פרנק
נינה לשולמית פרנק

אן
30.8.25

בתם של קים (קפלן לפינג) וניר חנוך
נכדה לטרי לפינג

בחרנו את השם מכמה סיבות: גם על שם
סבתא של ניר שהייתה אישה מיוחדת וגם ברגע
שהיא נולדה, זה פשוט הרגיש לנו נכון, כאילו
היא אן מההתחלה. שם פשוט נקי אבל עם
עומק ועוצמה ואיכשהו זה מרגיש שהיא בחרה
אותו לעצמה.

אלמה אוהבת את סקאי הכלב וכנראה שתמיד יברח ממנה, לקשקש ולשיר אוהבת מאוד ואת סבא וסבתא מבקרת המון

ריי, אחותו הגדולה מספרת שהיא כל כך אוהבת את אורי ולכן לא עומדת בפיתוי וכל היום מוחצת אותו בחיבוקים.

חשבנו להוסיף לה שם שני "נוחה"

הנרי אוהב שמקריאים לו ספרים. הכי אוהב עלי "תירס חם"

בחדר לידה חיכו נציגים של נבחרת ישראל נשים בכדורסל וכדורעף להחתיים את הקטנטונת שנולדה 4.5 ק"ג

איתן תמיד ישמח לכרסם איזה ספר טוב

ליביה (אחות) אומרת לכולם שהן התינוקות שלה.

בת דודה של אלמה. אוהבת טיולים בעגלה ולבקר את סבא וסבתא בקיבוץ

היו כמה סיבות לבחירת השם, אחת מהן שהוא נולד בשיא פריחת הכרמליות.

משפט של דן האח הגדול: אני מלך העולם ואלה היא מלכת הבכי והקקי.

לומדים להתרגל ובעיקר מתאהבים

משהו נחמד על איתי: הוא אובססיבי לתמונות מטרקים שלנו בחו"ל! תמיד כשהולכים איתו בבית הוא ננעל עליהן עם עיניים גדולות ופה פעור.

נולדה בלידת בית בחדר מלרוז בכפר הנשיא! אנחנו מאוד נהנים מהמשפחה הגדולה שגדלה, מהסבים הרבים ומהדודים המתוקים. רוצים להודות לקהילת כפר הנשיא על קבלת הפנים החמה והאהבת שקיבלנו כאן בזמן המלחמה ואחרי הלידה.

מבחינת גאיה, סול הוא קיקו או קאיו עדיין (שזה שם הבטן שהיא בחרה לו)

**תודה רבה
לליאת דוד ושונטל בכר
על עריכת המצגת**

לך דומיה תהילה | תנו לי רגע אחד של שקט בבקשה

אָךְ אֶל אֱלֹהִים דּוֹמִיָּה, נִפְשִׁי מְמַנּוּ: יְשׁוּעָתִי. (תהילים פרק ס ב)

1. מזמור סב מגלה לנו את דעתו של המחבר על ההבדל בין החברה האנושית לאלוהים. החברה האנושית כוזבת ומכזבת, רצחנית, מקללת, גזלנית ועושקת, מלאת הבל וריק. אלוהים לעומת זאת הוא סוג של שקט עילאי, של דומיה. הוא אֶל אֱלֹהִים דּוֹמִיָּה, נִפְשִׁי מְמַנּוּ: יְשׁוּעָתִי. האל הוא סוג של מפלט מהחברה האנושית הרועשת וגועשת.

2. חז"ל ודאי מתקוממים כעת בקברם על העמדה הזאת. כל המהלך החז"לי נע מלמעלה למטה, מלא בשמים היא. כן, גם הם עשויים לחשוב כמו סארטר שהגהנום הוא הזולת. אבל הם גם מרחיבים את האמירה של סארטר וטוענים שהזולת הוא גם הגאולה של האדם. האדם החז"לי הוא אדם זולתי מאוד.

3. ובכל זאת לפעמים גם כל אחד מאיתנו זקוק לרגע החסד של הדומייה. למקום בו אני מתנתק לרגע מהאנושי ומתכוון אל הדומייה של האין. ואז שב וחוזר אל המולת בני האדם.

4. שני שירי דומיה - אחד של משוררת דתייה כדבעי ירושלמית. והשני של חילוני עד העצם מדגניה. אחת חב"דניקית והשני רפתן חקלאי ומשורר שכתב את "שדות שבעמק". וכן למרות שגם לחילונים ישנם רגעים של רליגיוזיות, הרי שרגעים אלה אינם משנים את עמדתם הבסיסית בעולם הריק מאלוהים.

ריח טוב של מרחקים | זלדה

...מסוף העולם עד סופו
נוֹדְדִים שִׁירִים שֶׁל כָּל עַם וְלָשׁוֹן
בָּאִים מְשָׁלִים וְאוֹתוֹת
רִיחַ טוֹב שֶׁל מְרַחֲקִים
נוֹדֵף מֵהֶם.

אם לא נגעו בְּדַרְכָם
 בְּבִאֲשַׁת הַמַּיִם הָעוֹמְדִים
 אוּ בְדָם.
 אַךְ יָפָה מְכַל הַשִּׁירִים
 הַפְּרֻכֶת הַלְּבָנָה
 שְׂרָקוֹם עָלֶיהָ בְּחוּט לִבָּן:
 לֶךְ דּוּמִיָּה תִהְיֶה.

וכמה זה יפה שהחוט הלבן של זלדה רוקם על הפרוכת הלבנה את הדומייה

דבר אלי אתה | לוי בן אמיתי

דְּבַר אֱלֹהֵי,
 דְּבַר אֶתְּהָ אֱלֹהֵי
 נִלְאוּ אֶזְנֵי מִשְׁמַע
 קוֹלֵי אָנוּשׁ,
 כְּבָדוּ אֶזְנֵי מִשְׁמַע
 הַמוֹנֹה
 מִלְאוּ אֶזְנֵי
 דְמַמְתָּךְ
 דְּבַר אֱלֹהֵי
 דְּבַר אֱלֹהֵי אֶתְּהָ,
 מַעֲצָ, מַסְלַע, מַפּוֹכֵב.

עד התלם האחרון;

מזל טוב לזקן הגד"שניקים בישראל. רנתי שריבמן שנולד השבוע לפני 88 שנים בבית אלפא וכבר שבעה עשורים עובד את אדמתה. כאן הוא בקציר חיטה אורגנית החודש מאי 2026 | צילם וכתב דוד עינב

תמונות בתערוכה

לפתיחה הגיע קהל עצום ורב, לשתי התערוכות, בשבת ה-9 במאי בגלריה מחניים. נישאו דברים, הקהל שאל שאלות. אנשים ביקשו לרכוש את הספר החדש. העבודות הדוממות שעל הקיר נגעו בהרבה אנשים. לא ביקשתי הרבה יותר מזה.

צילומים מהפתיחה, כשקול התותחים נדם (פחות או יותר) האמנות מדברת

פינת הקריקטורה השבועית: טריבון וטריבונה

מזל טוב ושפע ברכות
 בת נולדה לסיוון ואילי רזנקרניץ
 אחות למטר
 נכדה לדורית ואבי רזנקרניץ
 אנו מאחלים לכל המשפחה המורחבת
 שתגדלו אותה
 באושר, הנאה, נחת והרבה אהבה

ברכה לחג בהתכנסות חגיגית במפגש:

הערב, הוא ערב ערב חג, ואנחנו חוגגים בו חמישה חגים ביחד:

1. שבועות

שבעה שבועות חלפו מאז פסח, מאז חג האביב. שבע הוא מספר מאגי, ואפשר היה להקדיש ערב שלם רק לדיבור על הנושא: שבע בתרבות שלנו. זאת הסיבה מס' 1 לחגיגה.

2. קציר חיטים:

שבעה שבועות מאז שקצרנו את השעורה. אני רואה לנגד עיניי את טכסי קציר העומר שקיימנו לפני יובל שנים ויותר. אני רואה את יוחנן סלע ז"ל, ג'ו ריפקינד ז"ל, טומי עמית ז"ל וג'וני טנא ז"ל עם חרמשים בידיהם קוצרים את העומר הראשון של השעורה, בשטח שבו אנחנו מגדלים היום אבוקדו. הקהל יושב על חבילות חציר, המקהלה שרה, הצעירים והצעירות מופיעים בריקוד על הבמה. התזמורת שבה אורי גולן ז"ל באקורדיון, ג'וני פרנק ז"ל בגיטרה, ויידל לחיים ארוכים מקס מדר במנדולינה מנגנים.

מאז קציר השעורים חלפו להם שבעה שבועות, והחיטה הבשילה. כעת מגיע קציר החיטים. הקומביין שאותו נוהג אריה וולפין, קוצר את החיטה ואחר כך ינהג בתהלכת הביכורים, עד פינת הדשא של האמפי, ושם ישפוך ערימה של גרעיני חיטה זהובה על הקרקע, לשמחתם של הילדים שמקפצים על הערימה.

3. חג הביכורים

בימים ההם היינו מביאים את הביכורים בתהלוכה, והיו לנו ביכורים של ממש: תפוחי עץ קצת ירוקים וחמוצים, אפרוחים מהלול, חיטה מהפלחה, מצמדים לצינורות השקיה שחיימקה מעיין בעזרת אפרים מעיין, יצקו במפעל, וכבש מהדיר, ותודה להנרי שפרונג ותודה לבנו, תמיר שפרונג.

בשנים שבאו אחר כך כבר לא היו לנו ביכורים בעונה זאת, והשיא היה שענף הגד"ש, במקום להביא כותנה, הביא חבילות צמר גפן, הענף האחרון שהיה מביא ביכורים היה משק הילדים.

ואז התחלנו להביא אל הבמה את התינוקות שנולדו אצלנו באותה שנה, בימינו התינוקות, ילדי הגנים והחברה של המכינה הם שיאי טכס הביכורים.

4. חג מתן תורה

כבר שש שנים שילדינו בקושי לומדים בבתי הספר, וההישגים בהתאם. אבל בזכות מערכת החינוך הבלתי פורמלי שלנו, בזכות רותם הלפר וכל המחנכות, הילדים שלנו, טפו טפו טפו מועסקים ומוחזקים.

ולבסוף החג החמישי:

5. חג החנוכה

מה פתאום חנוכה?

אנחנו חונכים את הפורמט החדש של המפגש. לא עוד "מופת", אלא "מועדון מועשר". לפני שבועיים וחצי התחלנו, והמשכנו. התחלנו מסגרת חדשה, והמשכנו את המפעל הנפלא הזה.

לפני שאמשיך, פסק זמן חשוב.

הייתה לנו פעם מסורת של קבלות שבת במועדון, וחלק מרכזי בקבלת השבת היה "מי שברך" לחולים. ברגע זה, בואו נשלח ברכה לכל החולים, לכל הפצועים ופגועי הנפש שאנו מכירים. מכאן נשלח ברכת החלמה מהירה ורפואה שלמה לחברינו דליה זלצברג, דודו פלמה, פלה חדש, ולכל מי שאתם תזכירו כאן עכשיו את שמם.

ולבסוף, לבסוף, ממש לבסוף, נחזור לחנוכת המפגש המחודש:

תודה לכל העמלים, העושים במלאכת המקום הזה. לדליה ולמירי, לנויתה ה"אמא" שלנו, שהחליפה את יסמין, ואז, באופן זמני, את דליה, ועכשיו גם את הקייטרינג של קיבוץ גדות, במסירות רבה.

לגבי אורן ולמתנדבים האחרים, שמסייעים לנויתה בכל מה שהיא צריכה. לנורית אורן, שמעשירה אותנו בערבי "משלנו" בימי רביעי. לעמליה ולמיקי המארגנים את הטיולים הנהדרים, לצוות בית הקפה וחגיגות ימי ההולדת, ולכל המתנדבים בצוות החשיבה של המפגש, שהשקיעו הרבה מאמצים כדי שהמקום הזה לא יגוע, אלא יעלה ויפרוץ במלוא הכח, ויבואו אליו כל בני ה-65 פלוס.

ולכולנו: חג שמח!

תמר וולפין

פִּינֵת הַהַנְצָחָה / דוּד אֵלְמָן

הלן לוין ז"ל - (6/4/2022 - 18/4/1929)

הלן נולדה בלונדון. הצטרפה ל"הבונים" ונתקעה בצרפת בדרך לארץ עם הגרעין הראשון. בצרפת פגשה את אייבן אשר לו נשאה כבר במנסורה.

הלן היא ממייסדות הקיבוץ וכבר במנסורה החלה את קריירת הבישול שלה שנמשכה שנים רבות.

היצירות הגאסטרונומיות של הלן היו לשם דבר בקיבוץ ובכלל. חוברת של הלן, בשם "מטעמון קיבוצי" הצליח מעל ומעבר גם בקיבוצים אחרים. בשלב מאוחר יותר עברה הלן לטפל בעינייני הלבשה וביגוד בכלל. סימני הדרך שהשאירה הלן, לא ישכחו במהרה!

<https://khbbm1.wixsite.com/2022-01>

הביא דוד אלמן - פניות כלשהם הפנו אלי - רק לא בטלפון (בעיית שמיעה)

לחוד וביחד – בחוט ומחט

דברים שנכתבו לפתיחת תערוכת עבודות הרקמה בגלריה גינזור (16.5.2026)

המסורת של רקמה אמנותית בכפר הנשיא התחילה כבר בשנות השבעים עם אמנית הטקסטיל גילה מֶדָר, חברת הקיבוץ שהביאה את הרקמה האמנותית מאנגליה והעבירה את האהבה לרקמה לנשים רבות ברחבי הגליל. היא הנחתה חוגים לנשים שמצאו מקום להביע את עצמן בבדים, חוטים ובמגוון חומרים נוספים. אנחנו ממשיכות את דרכה בדרכנו.

"לב הקיבוץ" הינו מרכז קהילתי בכפר הנשיא לכל מנעד הגילאים ומתקיימים בו פרויקטים קהילתיים שונים. פרויקט הרקמה המשותפת התחיל בתקופת הקורונה (2020) וממשיך עד היום. הוא החל ביוזמתה של רג'י פרלסון שהייתה מורה למלאכה בקיבוץ במשך שנים רבות. רג'י בְּמָהָה לעשייה משותפת להפגת המתח ושבירת הבידוד שנכפה עלינו. היא הגיעה ל"לב הקיבוץ" עם הרעיון שהלהיב נשים רבות שהרגישו בצורך בעשייה משותפת.

בעבודות הרקמה המוצגות בתערוכה קבוצת הרוקמות שהשתתפה היא מאד דינמית ומשתנה, ומנעד הגילאים רחב (יש כאלה המתקרבות לגיל 90). ההשתתפות הייתה פתוחה לכל אחת (וגם אחד) שרצה. תה. היו כאלה שהגיעו ללא שום רקע וידע ברקמה ולמדו תוך כדי העשייה. היו רוקמות שתוך כדי העבודה על הפרוייקטים גילו מחדש את היכולות שלהן בתחום. עבודות הרקמה שתלויות ב"לב הקיבוץ", משכו נשים גם מחוץ לקיבוץ שהצטרפו לקבוצת הרוקמות. נפלא לראות עבודות רקמה של נשים בגילאים שונים שבאות מתחומים שונים, יוצרות יחד עבודה משותפת מרהיבה!!

כל עבודת רקמה מתחילה מהשלם - הבד הגדול, אחרי זה בא הפירוק - את הבד הגדול חותכים למספר חלקים ובסוף, יש חיבור מחדש - אחרי שכל אחת רוקמת את החלק שלה מחברים את החלקים שוב לשלם. היצירה השלמה היא תמיד הפתעה המתגלה עם חיבור כל החלקים הרקומים לשלם אחד. כשמסתכלים על העבודות קודם רואים את העבודה השלמה ולאט לאט בהתבוננות ממוקדת ומעמיקה יותר, מגלים את כל החלקים המרכיבים את השלם.

הנושאים של עבודות הרקמה, עלו מתוך המציאות של החיים שלנו שהייתה (ולצערנו עדיין) מאד סוערת (הבידוד וכל ההוראות שהונחתו על הציבור בתקופת הקורונה, ההפיכה המשפטית, ההפגנות הסוערות, מלחמת שבעה באוקטובר, נשות המילואימניקים, סבלם של החטופים ועוד). אלו מצבים שאין לנו שליטה עליהם, שהביאו לתחושות של כאוס ואי וודאות, כעס, כאב ועצב. העשייה (הרקמה) והעבודה המשותפת נותנים לכל אחת מקום לביטוי ולתחושה של שליטה גם אם זה בחלקת האלוהים הקטנה של כל אחת ואחת.

ההתכנסות סביב נושא מסויים מאפשרת לנו הרוקמות להתחבר ולהתמקד בנושא. העבודה על הרקמה מקרבת ומייצרת שיח על משמעות הנושא והעבודה המשותפת, הקבוצה שפתוחה לכולן ולכולם, מקבלת את התפיסות השונות לגבי הנושאים, ללא שיפוטיות. יש מקום לשימוש בטכניקות שונות וההשפעה הקבוצתית מאפשרת העצמה אישית כיוצרת. רוב הנושאים שעסקנו בהם ואנחנו

עדיין ממשיכות, הם נושאים בעלי השפעה ומשמעות גדולה על חיי כולנו. הנושא הרחב והפתוח מאפשר לכל אחת ואחת למצוא את המשמעותי לה.

פרוייקט עבודות הרקמה יוצר קבוצה בעלת מכנה משותף שמאפשר מקום והעצמה לכל אחת, מקום של תקווה ("גן העדן שלי" ו"אור – סורה חושך") ואופק ("רואה מבעד לחלוני" "אהבה לים"), התגברות על הפחד ("יחד נתגבר", ו"חבקי דובים בשנתך"), אמפתיה ("האישה", "ממעמקים") ועוד. המציאות הכאוטית, חסרת הוודאות והמאתגרת, שבה אנו חיים וההתמודדות איתה ממשיכה לייצר נושאים משמעותיים ומצמיחה עבודות רקמה משותפות ומרהיבות!! מלאכת הרקמה המונטזונית מאפשרת רוגע ומלהיבה, יוצרת סדר, ריחוק ומשחררת את המתחים, והיא דרך להתמודדות והתגברות בניסיון לראות את התקווה ואת הטוב שיכול להיות פה בעתיד.

מרים מעיין ומיכל דדוש גוטר

צילום: תאיר אלון

צילום: איאן ואייט

צילום: מרים קנדל

העבודות רקמה יהיו מוצגות בגלריה עד סוף יוני.

שיר מלחמה

אני פה למעלה, שומר מסתכל עליכם על אמא, בדמעות מתפלל

"אני פה למעלה, שומר, מסתכל עליכם, על אמא, בדמעות מתפלל" - אלו מילים שכתב אהרון (אורי) פרש ז"ל.

בבוקר שבעה באוקטובר, שמחת תורה, אורי פרש לא הגיע לבית הכנסת כהרגלו. עם השמע האזעקות, נקרא בדחיפות לבסיס אורים של פיקוד העורף. המחבלים הצליחו לחדור לחמ"ל, אורי נלחם בגופו על מי שסביבו אך נורה בידי מחבל ונהרג. הכתיבה, שהייתה חלק מרכזי בחייו, קיבלה משמעות עצומה גם לאחר מותו, כשחבריו מצאו טקסט בלתי נתפס, כמעט דמיוני, שהפך למסר וצוואה ממנו.

את הטקסט שכתב, ביצע ישי ריבו במיזם "עוד מעט נהפוך לשיר" של גלי צהל וגלגל"צ, בתמיכת מפעל הפיס.

וגם אם תמשיכו, אני לא אצטער
כל החיים לפניכם, אין למה למהר
בסוף כל החושך עוד תאיר הזריחה
תמיד אהיה בליבכם, משפחה אהובה

אני רואה אתכם מתגעגע ומבקש
תמשיכו לצחוק, גם אני פה צוחק
תתחזקו, אני נושא את עולכם
וגם אם תלחשו, אני שומע את קולכם

וגם אם תלחשו, אני שומע את קולכם
מתגעגע ומבקש
תמשיכו לצחוק, גם אני פה צוחק
תתחזקו, אני נושא את עולכם
וגם אם תלחשו, אני שומע את קולכם

וגם אם תלחשו, השם שומע את קולכם

אני פה למעלה, שומר מסתכל
עליכם על אמא, בדמעות מתפלל
תמצאו את הדרך להתגבר להמשיך
אני נחמתכם, תוכלו עליי להשליך

אני פה למעלה, שומר מסתכל
עליכם על אמא, בדמעות מתפלל
תבנו לכם בית כמו שעזבתי
תהיו מאוחדים כמו שתמיד אהבתי

אני רואה אתכם מתגעגע ומבקש
תמשיכו לצחוק, גם אני פה צוחק
תתחזקו, אני נושא את עולכם
וגם אם תלחשו, אני שומע את קולכם
וגם אם תלחשו, אני שומע את קולכם

23.5 חנה מסר

ארווין קנטור

24.5 מיכל יודאיקין

לירון לניאדו

טל חייט

לילה אדמס-פלמה

25.5 תמנע פולגר

נעם מזרחי

26.5 יוסי כץ

אפרת אלמן

אליה דבולט

26.5 גבי טנא

מעין שפריר

סיפור לשבת

חמי וחמתי ניסו בסתר למנוע מאבי להשתתף בחתונתי כי הוא אספן אשפה. הם אמרו שזה רק "למראית עין". רעדתי מכעס כשאבי ביקש בשקט את המיקרופון... והאולם לעולם לא התאושש ממה שהוא אמר.

שמי אנה והגבר שגידל אותי עובד עבור העיר.

אבי, ג'ו, עובד כאספן אשפה מאז שאני זוכרת את עצמי.

ניקיון עירוני. פינוי אשפה. תקרא לזה איך שתרצה - הוא עושה את זה מאז שהייתי פעוטה.

אמי נפטרה כשהייתי בת שלוש.

סרטן. מהיר ואכזרי. יום אחד היא עוד הייתה כאן, למחרת היא הייתה בבית חולים ואז היא נעלמה. בלי אזהרה. בלי זמן להתכונן.

אחרי זה נשארנו רק אבא ואני בדירה קטנה עם שני חדרים בדרום העיר. דירה שבה בחורף החימום רעש ובקיץ החלונות נדבקו. אבל השכירות הייתה יציבה והצלחנו.

לא היה לנו הרבה, אבל תמיד היה מספיק.

החימום נשאר דולק. האור עבד. תמיד היה משהו לאכול. לפעמים רק פסטה עם חמאה, לפעמים חביתה לארוחת ערב. אבל תמיד היה משהו.

אבא יצא לעבודה בכל בוקר ב-4:30. שמעתי את הדלת נסגרת בשקט והרגשתי את הדירה זזה בזמן שהוא ניסה לא להעיר אותי. כשקמתי ללכת לבית הספר הוא כבר עבד שעות.

הוא חזר הביתה והריח ממתכת, גזי פליטה, זיעה ומשהו שלא יכולתי לשים עליו שם אבל תמיד זיהיתי.

ידיו היו מלאות יבלות. הגב שלו כאב בדרך כלל. בערבים מסוימים הוא כמעט לא דיבר כי העייפות גזלה ממנו כל מילה נוספת.

אבל הוא לא פספס אף ישיבת הורים. הוא לא שכח אף יום הולדת שלי. מעולם לא גרם לי להרגיש שאני יותר מדי או מעייפת מדי או לא שווה.

כשהייתי קטנה חשבתי שכל אבא עושה את זה. מאוחר יותר הבנתי כמה זה נדיר.

הוא מעולם לא התנצל על עבודתו. מעולם לא התבייש.

כששאלו אותו מה הוא עושה, הוא אמר בפשטות: "אני עובד בשביל העיר. פינוי אשפה".

"זו עבודה מכבדת", הוסיף. "והיא שומרת על העיר".

הכרתי את איתן בשנה השנייה של ההתמחות שלי.

הוא בא לבקר חבר בבית החולים שבו עבדתי והגענו לאותה מעלית. הוא חייך. חייכתי בחזרה. התחלנו לדבר ובאיזשהו אופן לא הפסקנו.

הוא היה יציב כמו שלא הכרתי.

הוא היה רגוע וקשוב. הקשיב כשדיברתי וזכר מה אמרתי. לא ניסה לתקן הכול או לתת עצות שלא ביקשתי. פשוט הקשיב.

אחרי שלושה חודשים אכלנו בדיינר ליד הדירה שלי כששאל על המשפחה שלי. "יש רק אותי ואת אבא", אמרתי. "אמא שלי נפטרה כשהייתי קטנה".

"מצטער", אמר איתן בשקט.

"זה בסדר. אבא גידל אותי לבד. הוא עובד בעיר. פינוי אשפה".

הסתכלתי היטב על פניו של איתן וחיכיתי לתגובה שכבר ראיתי בעבר. השינוי העדין, ניד הראש המנומס שבעצם אומר אי-נוחות.

אבל הוא רק הנהן. "זו עבודה קשה".

"כן", אמרתי מופתעת.

"הוא אוהב את זה?"

"הוא גאה בזה. הוא אומר שזה מכבד".

איתן חייך. "אז זה כל מה שחשוב".

התאהבתי בו במקום.

כמה שבועות אחר כך הבאתי אותו הביתה להכיר את אבא.

אבא בישל ספגטי עם רוטב בשר ולחם שום - אותו אוכל שהוא הכין בכל אירוע מיוחד כל ילדותי.

באותו ערב הוא דיבר יותר מהחודשים האחרונים, צחק על הסיפורים של איתן ושאל שאלות על העבודה שלו.

כשהחבר שלי הלך, אבא פנה אליי.

"הוא טוב אלייך?"

"כן, אבא."

"זה כל מה שחשוב, מתוקה."

כשאתן הציע לי נישואין שישה חודשים אחר כך, אמרתי כן בלי להסס.

אבל הבעיות התחילו כמעט מיד. לא עם איתן... עם המשפחה שלו.

הוריו החזיקו רשת קטנה של חנויות מקומיות. שום דבר מפואר, אבל מספיק כדי לחיות בנוחות ולהתעשר. מספיק כדי להרגיש עליונות.

כשפגשתי את אמא שלו בפעם הראשונה, היא חייכה ושאלה: "אז אנה, מה את עושה?"

"אני רופאה. אני מסיימת את ההתמחות."

היא הרימה גבה. "אה. זה... מרשים."

כמו שהיא אמרה את זה, זה לא נשמע מרשים.

מאוחר יותר שמעתי את אחותו מדברת עם איתן במטבח.

"היא באה משום מקום", הסבירה. "אתה בטוח?"

"אני בטוח", ענה איתן בנחרצות.

"זה נראה מהיר מידי."

"זה לא."

בארוחת משפחה כמה שבועות אחר כך, דוד של איתן אמר את זה ישירות.

"נו באמת, איתן. בת של אספן אשפה? אתה יכול להשיג הרבה יותר טוב."

המילים הכו בי כמו סטירה.

"די", נבח איתן.

אבל הדוד רק משך בכתפיים. "אני רק אומר את מה שכולם חושבים. היא איתך רק בשביל הכסף".

רציתי ללכת. אבל איתן אחז בידי ולחץ חזק.

"היא לא איתי בשביל הכסף. היא לא צריכה כלום מאיתנו. היא ואבא שלה עובדים קשה יותר מכל אחד בשולחן הזה".

משפחתו לא התנצלה. הם פשוט שינו נושא.

אבל ההערות לא הפסיקו.

הם לחשו כשחשבו שאני לא שומעת. על המוצא שלי. על כך שאבא אוסף אשפה כדי להתפרנס. על איך זה ייראה אצל החברים שלהם.

"זה לא אישי", אמרה אמא שלו פעם. "זה רק... איך הדברים נראים".

איתן הגן עליי בכל פעם. אבל זה שחק את שנינו.

החתונה הייתה הרעיון שלהם.

לא קטנה ואינטימית כמו שרצינו איתן ואני. גדולה. אלגנטית. ו"ראויה".

"אנשים מצפים לרמה מסוימת", אמרה אמא שלו שוב ושוב.

אז רשימת האורחים גדלה. שותפים עסקיים. חברים של חברים. אנשים שלא פגשתי מעולם וכנראה לא אפגוש שוב.

המקום היה יקר. הפרחים מיובאים. הכול היה חייב להיראות מושלם.

לא היה אכפת לי.

האנשים היחידים שהיו חשובים לי היו איתן ואבא.

אבא הגיע מוקדם ביום החתונה. הוא עמד רגע בכניסה, יישר את העניבה והביט סביב. הוא נראה קצת המום אבל כשראה אותי, פניו האירו.

"את נראית יפהפייה, מתוקה", מלמל ועיניו נצצו כשחיך.

חיבקתי אותו. "שמחה שאתה כאן, אבא".

"לא הייתי מפספס את זה בשום אוצר בעולם, נסיכה".

איתן בא וחיבק את אבא בחום. "אני ממש שמח שאתה כאן, ג'ו".

אבא חייך. "לא הייתי רוצה להיות בשום מקום אחר".

אני לא יודעת בדיוק מתי זה התחיל.

הלחישות. המבטים. האופן שבו אנשים מצד של איתן התרחקו כשאבא עבר.

שמתי לב איך אמא של איתן מכוונת אורחים בזהירות לשולחנות אחרים.

"כאן יותר נעים", אמרה בחיור.

בכל פעם הכיסאות סביב השולחן של אבא התרוקנו.

הוא שם לב. ראיתי את זה בעיניים המושפלות ובידיים המשולבות.

אז ההערות נהיו חזקות יותר.

"אלה קשרי עסקים", מלמל מישהו לידי. "זה לא הקהל המתאים".

הלב שלי כאב. לפני שהספקתי להגיב, הוריו של איתן באו אליי.

הם היו רגועים, שלווים וחייכו.

"צריך לדבר רגע", אמרה אמא שלו לאבא שלי.

חמי וחמותי ניסו למנוע מאבי להשתתף בחתונתנו כי הוא עובד ניקיון – אבל

הנאום שלו השתיק את כל האולם.

הבטן שלי התהפכה.

"יש לנו הרבה אורחים חשובים כאן", המשיכה בשקט. "חברים. שותפים

עסקיים. אנשים שאולי... ירגישו לא בנוח".

אבא של איתן כחכח בגרונו. אולי עדיף שתלך קצת מוקדם יותר. כדי לשמור על

מראית העין".

ראיתי את כתפיו של אבא מתקשחות.

"אתה מבין", הוסיפה חמותי במהירות. "אנחנו לא רוצים שזה יהיה מביך".

פתחתי את הפה להתפוצץ, אבל אבא הרים בעדינות את ידו.
 "אני מבין", אמר בשלווה. "אבל לפני שאלך, אפשר לומר כמה מילים? להרים
 כוסית לחיי הבת שלי?"

אבא של איתן הנהן מיד. "בטח".

אמא שלו חייכה בהקלה. "זה טוב. אבל אז תלך?"

"כן", אמר אבא. "אחר כך".

אבא קם, יישר את הז'קט והביט בי.

השיחות נפסקו כשהקיש על המיקרופון וכחכח בגרונו. "אם אפשר רק רגע".

"כשהבת שלי הייתה בת שלוש, אמא שלה נפטרה", התחיל אבא.

"זה בא פתאום. מאותו רגע נשארנו רק שנינו".

הוא דיבר בלי לנסות להרשים אף אחד. סיפר על משמרות ארוכות, דירה קטנה
 ובקרים מוקדמים. על עבודה מכבדת לעיר.

"דאגתי שהיא תהיה אהובה, שבעה ובטוחה. זו הייתה העבודה שלי. והיא גדלה
 להיות נעימה, חרוצה וחזקה. היא הפכה לרופאה כי אכפת לה מאנשים. אני לא
 יכול להיות גאה יותר".

ואז עצר. "יש עוד משהו. לפני שנים, אחרי סופה חזקה, מצאתי תיק מסמכים
 באתר בנייה. הוא היה חצי קבור בבוץ. בפנים היו אישורים, חוזים, מסמכי
 ביטוח... ניירות שהיו יכולים להרוס עסק קטן אם היו נאבדים".

הוא עצר שוב כדי שזה יתקבע.

"מסרתי אותם אנונימית למנהל המחוז. לא
 ביקשתי כלום. לא השארתי את שמי".

הוא הסתכל ישירות על הוריו של איתן.

"מאוחר יותר, כשאנה סיפרה לי על העסק
 של המשפחה שלכם, הבנתי שהמסמכים היו
 שלכם. על כל אישור היה שם החברה
 שלכם".

החדר השתק לגמרי.

פניו של אבא של איתן החווירו. אמא שלו הניחה יד על גרונה.

"הבנתי שהמסמכים היו שלכם".

"לא עשיתי את זה בשביל הכרה", הוסיף אבא. "עשיתי את זה כי זה היה הדבר הנכון".

הוא הסתכל שוב עליי. "גידלתי את הבת שלי לדעת את הערך שלה. ולעולם לא להתבייש במוצא שלה".

אף אחד לא זז או לחש.

הוריו של איתן נראו כאילו קיבלו מכה.

קמתי וידיי רעדו.

"אבי נשאר כאן", הכרזתי. "הוא לא הולך לשום מקום".

החדר נשאר שקט.

"אני לא מתביישת בו. הוא הגבר שגידל אותי, שעבד כל חייו כדי שאוכל להיות כאן היום. ולא אכפת לי מה כל אחד בחדר הזה חושב".

הסתכלתי ישירות על הוריו של איתן. "אני גאה בו".

איתן עמד לצידו בלי להסס.

"היא צודקת", אמר בשלווה. "מי שיש לו בעיה עם זה כאן - שילך".

באותו רגע הגיעה הבושה גם לחמי וחמותי.

הוריו של בעלי לא יכלו להביט לאבי בעיניים. הם לא התווכחו. הם לא יכלו.

כמה מחבריהם העסקיים עזבו בשקט אחרי הקבלה. בלי דרמות. רק כיסאות ריקים.

אבי נשאר בדיוק איפה שהיה - לצדי.

וזה היה הדבר היחיד שחשוב.

